

MUISTIO

Helsingin yliopiston opettajankoulutuksen neuvottelukunta

Kokous keskiviikkona 14.11.2006 klo 12.15 – 13.30. Helsingin yliopiston päärakennus, Auditorio XI

Neuvottelukunnan varsinaisista ja varajäsenistä paikalla olivat:

Hannele Niemi, Helsingin yliopiston vararehtori
Mirja Saari, varadekaani, humanistinen tiedekunta, neuvottelukunnan puheenjohtaja
Markku Pyysiäinen, johtava rehtori, Helsingin normaalilyseo, neuvottelukunnan varapuheenjohtaja
Jarkko Hautamäki, dekaani, käyttäytymistieteellinen tiedekunta
Heljä Linnansaari, hallintopäällikkö, käyttäytymistieteellinen tiedekunta
Kaisa Atosuo, suunnittelupäällikkö, käyttäytymistieteellinen tiedekunta
Matti Meri, johtaja, soveltavan kasvatustieteen laitos
Leena Krokfors, professori, soveltavan kasvatustieteen laitos
Jouko Rikkinen, professori, biotieteellinen tiedekunta
Seppo Hentilä, professori, valtiotieteellinen tiedekunta
Tiina Hirvonen, Vantaan peruskoulutoimen johtaja
Kaisu Toivonen, Espoon opetustoimenjohtaja
Heli Carlson, kasvatustieteen ylioppilas, Peduca/Condu
Anna-Kaarina Pösö, kasvatopsykologian ylioppilas, Phenomena ry.
Taina Kaivola, opettajankoulutuksen koordinaattori, sihteeri

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja Mirja Saari avasi kokouksen klo 12.15. Todettiin läsnäolijat. Esityslista hyväksyttiin sellaisenaan.

2. Ajankohtaista

Opettajankoulutuksen foorum VII aiheenaan Opetusharjoittelu puntarissa pidettiin 6.11.2006 Metsätalossa. Alustajana oli dosentti Hannu L.T. Heikkinen Jyväskylän yliopistosta. Foorumille osallistui 58 yliopistolaista ja kenttäkoulujen opettajaa. Keskustelu opetusharjoittelun toteuttamisesta normaalikouluissa ja kenttäkouluissa oli vilkasta ja kantaa ottavaa. Myös sanomalehtien mielipidesivuilla aiheesta on keskusteltu vilkkaasti. Neuvottelukunta totesi, että Helsingin yliopistossa opettajankoulutuksen kehittäminen kokonaisuutena sekä siihen olennaisena osana kuuluvan ohjatun harjoittelun kehittäminen toteutettu hyvässä yhteisymmärryksessä eri osapuolien kesken. Samalla periaatteella jatketaan eteenpäin seuraavalla kaudella. Merkittiin tiedoksi, että opetusministeriön asettamat selvitysmiehet valmistelevat parhaillaan esitystä opetusharjoittelun toteuttamisesta ja rahoituksesta tulevaisuudessa. Raportin odotetaan valmistuvan alkuvuodesta 2007.

Merkittiin tiedoksi, että humanistisen alan opettajankoulutuksen Aino-keskus avattiin juhlallisina menoin Helsingin yliopistossa 26.9.2006. Aino-keskuksen tarkoituksena on edistää humanistisen alan oppimista, opiskelua ja opetusta sekä nostaa humanististen aineiden näkyvyyttä yliopistossa, koulutussektorilla sekä ympäröivässä yhteiskunnassa. Se myös vastaa omalta osaltaan vaatimukseen elinikäisestä oppimisesta ja täydennyskoulutuksen kehittämisestä. Aino-keskusta ylläpitää humanistisen tiedekunnan kanslia ja sen verkkosivut löytyvät osoitteesta <http://www.helsinki.fi/aino/>

Merkittiin tiedoksi, että kansallinen, Helsingin yliopiston koordinoima Vokke-hanke (valtakunnallinen kasvatustieteiden ja opettajankoulutuksen tutkimusten uudistamisprojekti) on päättynyt. Verkkosivulta osoitteessa <http://www.helsinki.fi/vokke/> löytyy monipuolista materiaalia hankkeen vaiheista ja saavutetuista tuloksista.

Välittömästi neuvottelukunnan kokouksen jälkeen järjestettiin kenttäkouluverkoston ohjaussopimusten allekirjoittamistilaisuus, jota seurasi Helsingin yliopiston opettajankoulutuksen juhlaseminaari pienessä juhlasalissa alkaen klo 14–17.

3. Opettajankoulutuksen kehittämisen jatkonäkymät Helsingin yliopistossa

Käytiin keskustelua opettajankoulutuksen nykytilasta ja kehittämistarpeista Helsingin yliopistossa. Vararehtori Hannele Niemi korosti sitä, että kehittämistyössä tutkimukseen perustuva ote on edelleen keskeistä. Tätä painotetaan myös opetusministeriössä.

Neuvottelukunnan jäsenille jaettiin Opetuksen ja opintojen kehittämisohjelma kaudelle 2007–2009. Tämän kehittämisohjelman alaisuuteen sijoittuu seuraavaa kautta varten uudistettu opettajankoulutuksen strategia eli nykykäytännön mukaisesti ohjelma.

Opettajankoulutuksen ohjelma 2007–2009 seuraavan kauden toiminnan lähtökohdaksi hyväksyttiin työryhmän valmistelemissa muodossa. Työryhmään kuuluivat Mirja Saari, Taina Kaivola, Markku Pyysiäinen, Matti Meri, Anna-Kaarina Pösö sekä kuntien koulutoimen edustajat Tiina Hirvonen Vantaalta, henkilöstöpäällikkö Marjo Sotala Espoosta sekä henkilöstösuunnittelija Teija Metsäranta Helsingistä.

4. Neuvottelukunnan asettamien opettajankoulutuksen työryhmien kuulumiset

Aineenopettajakoulutuksen yhteistyöryhmä. Puheenjohtaja Markku Pyysiäinen esitteli yhteistyöryhmän asettaman aikuisopetukseen suuntautuvien pedagogisten opintojen uudistamista ideoineen työryhmän muistion keskeisen sisällön. Muistio luovutettiin yhteistyöryhmälle 18.10. (liite 1). Yhteistyöryhmä käsitteli muistiota kokouksessaan 23.10. ja esitti siihen tarkennuksia, jotka on lueteltu kokouksen muistion kohdassa 4 (liite 2).

Neuvottelukunta otti muistion vastaan ja pyysi sille jatkokäsittelyä. Ensisijaisesti muistion ehdotuksia toivottiin käsiteltävän käyttäytymistieteellisessä tiedekunnassa sekä soveltavan kasvatustieteen ja kasvatustieteen laitosten johtoryhmissä. Myös

rehtorin tietoon on syytä saattaa aikuisopetukseen suuntautuvien opettajan pedagogisten opintojen uudistamistarve sekä ehdotettu yhteistyö yliopisto-pedagogisten opintojen ja kasvatustieteen laitoksen antaman opetuksen välillä. Kaudelle 2007–2009 asetettavan vararehtori Niemen johtaman koko yliopiston opintoasiainjohtajan käsittelyyn muistion asiat on tarpeen viedä sitten kun edellä mainitut laitokset ovat ottaneet niihin kantaa. Myös vararehtori Kososen elinikäisen oppimisen työryhmälle muistio saatetaan tiedoksi.

Kenttäkouluverkoston tukiryhmä. Puheenjohtaja Matti Meri kertoi lyhyesti, että kenttäkouluverkoston ohjaajien koulutus on jatkunut edelleen syyslukukaudella ja että uudet ohjaussopimukset kuntien kanssa on tarkoitus allekirjoittaa heti neuvottelukunnan kokouksen jälkeen.

Ruotsinkielinen aineenopettajakoulutus (pj. Mirja Saari) on jatkunut Helsingin yliopistossa suunnitelmien mukaisella tavalla. Neuvotteluja Åbo Akademin kanssa käydään edelleen mm. käytännön järjestelyistä. Åbo Akademi on saanut opetusministeriöltä opettajankoulutuksen rakenteelliseksi kehittämiseksi rahoitusta, josta osa todennäköisesti voidaan käyttää Helsingin yliopiston kanssa yhteisen ruotsinkielisen aineenopettajankoulutuksen kehittämiseen.

Palmenian ja Helsingin yliopiston laitosten yhteisen opettajien täydennyskoulutuksen kehittäminen (pj. Mirja Saari) laajenee edelleen melko hitaasti. Hanketta edistetään kuitenkin kärsivällisesti. Opettajankoulutuksen rakenteellisen kehittämisen yhteydessä on käyty lupaavaa hallinnollista keskustelua siitä, millä tavoilla opettajien täydennyskoulutuksen muotoja ja toteuttamisen tapoja olisi syytä uudistaa. Esillä ovat olleet sekä VOKKE-projektin täydennyskoulutuksen strategian linjaukset että käytännön kokemukset Helsingin yliopiston ja ympäristökuntien toiminnasta.

5. Arvioiva katsaus neuvottelukunnan toimintaan kuluneella kaudella sekä saatekeskustelu toimintakaudelle 2007–2009

Käytiin keskustelua neuvottelukunnan työstä. Todettiin, että on tärkeää ylläpitää neuvottelukunnan kaltaista yhteistä keskustelufoorumia. Se antaa ryhtiä yhteistyölle sekä lisää opettajankoulutuksen arvovaltaa yliopistossa ja sen ulkopuolella. Neuvottelukunnan alaiset jaostot ja työryhmät ovat osoittautuneet hyödyllisiksi valmisteleviksi elimiksi.

Opettajankoulutuksesta on kuluneen kauden aikana tullut entistä enemmän yhteinen asia, mikä on näkynyt opettajankoulutuksen arvostuksen selvänä nousuna tiedekunnissa. Neuvottelukunnan keskeisenä tehtävänä on katsoa kauas tulevaisuuteen ja herätellä keskustelua ja pohjustaa toimenpiteitä mahdollisimman varhaisissa vaiheissa. Opiskelijat ovat osallistuneet opettajankoulutuksen kehittämishankkeisiin aktiivisesti ja ammatin arvostus monipuolisena asiantuntijatehtävänä työelämässä näkyy Helsingin yliopiston opiskelijajärjestöjen ja Suomen opettajaksi opiskelevien liiton toiminnassa.

Koko opettajankoulutuksen näkymistä neuvottelukunnan työssä lastentarhanopettajan koulutuksesta aineenopettajankoulutukseen pidettiin tärkeänä. Yhtenäisen peruskoulun opettajuus lähitulevaisuuden näkymänä puhutti edelleen. Pitkien sivuaineiden avaaminen luokanopettajaksi ja aineenopettajaksi opiskeleville tiedekuntien välisenä yhteistyönä ei ole vielä puolin ja toisin toteutunut toivotulla

tavalla. Myös perus- ja täydennyskoulutuksen muodostaman jatkumon konkretisointi ja käytäntöön vieminen on edelleen hyvin tarpeellinen tehtävä seuraavalla toimintakaudella. Kansainvälisyys ja sen mukanaan tuoma monikulttuurisuuden kohtaaminen ovat opettajankoulutuksen keskeisiä haasteita jo nyt.

6. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja ja sihteeri kiittivät neuvottelukuntaa erinomaisesta yhteistyöstä. Molemmat siirtyvät muihin tehtäviin ja seuraavan kauden neuvottelukunta nimitetään kevään 2007 aikana uudelleen kokonaisuudessaan.

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 13.30.

Kokouksessa jaetut julkaisut:

Opetuksen ja opintojen kehittämisohjelma kaudelle 2007-2009. Helsingin yliopisto. Yliopistopaino, Helsinki.

Jakku-Sihvonen, Ritva & Niemi, Hannele (eds.) (2006). Research-based Teacher Education in Finland. Reflections by Finnish Teacher Educators. Finnish Educational Research Association. Research in Educational Sciences 25. Painosalama, Turku.